



## In gesprek met een echte Reuselse

Door Thijs van der Zanden

*Onze pa zee vruuger tegen de bezuukers die bij ons in de Peel op de koffje kwamen: "Ik heb zes dochters en gin zonen mér de géft niks want die komme vanzelf wel". Hij hi daorin geléék gekregen mer ze moessen dan wel mee onze pa rikken. Wij mochten er dan bij komen zitten om te supporteren.*



Marie van Hoof bezig met het oplossen van kruiswoordpuzzels, april 2002.

Aan het woord is de 79-jarige Marie Bruininx-van Hoof, de derde van de zes dochters van gemeentelijk voorwerker Kees van Hoof en caféhoudersdochter Go Janssen uit Hulsel.

### Ouderlijk gezin

Onze pa en ons moeder zijn direct na hun trouwen gaan wonen in een oud boerderijtje dat vooraan in de Denestraat stond. In dit boerderijtje zijn mijn vijf zusjes en ik geboren. Uit het jaartal dat in de draagbalk van de zolder was gekerfd bleek dat het boerderijtje ruim 300 jaar oud was. Bij het binnengaan ervan kwamen we direct in het woongedeelte met daarin een schouw die zo groot was dat je er met *pérd en koar* doorheen kon rijden, vertelt Marie. Rechts van de schouw was een grote oven waarin het brood gebakken werd. Onder de oven lagen de *erpel*. De vloer bestond uit *rooie* plavuizen die ons moeder op zon- en feestdagen bestrooide met figuren van wit zand. Verder

was er in het boerderijtje nog een kamer, een klein slaapkamertje en een grote stal. Helemaal achter in de stal moesten wij naar de WC die bestond uit een kist met een deksel erop. We noemden onze WC de poepdoos.

Mijn ouders hebben altijd heel hard moeten werken om voor ons de kost te verdienen. Onze pa werkte in die tijd op uurloonbasis voor de gemeente Reusel. Hij zorgde voor het onderhoud van sloten, bossen, wegen, fietspaden en karrensporen. Als er veel werk was maakte hij veel uren, soms wel van 's morgens zeven tot 's avonds zeven. Ook onderhield hij aan de Denestraat zijn boerengedoentje. Hij had aan zijn huis en ook waar nu het Busseltje is een flinke *tok* grond liggen waar hij onder meer *erpel en koren* verbouwde. Ook hadden we daar aan de Denestraat een paar *koeikes* en wat kleinvee, weet ik nog.

Samen met mijn vijf andere zusjes konden we ons aan de Denestraat goed vermaken. In en rond de boerderij was plaats genoeg om te spelen en te ravotten. Het verkeer was niet veel meer dan een enkele fietser en een paard en wagen. Soms kwamen onze nichtjes



Gemeentelijk voorwerker Kees van Hoof geboren op 23 januari 1895, overleden op 10 augustus 1974.



*Het geboortehuis van Marie van Hoof genaamd de Deneburcht. Het oude boerderijtje was meer dan 300 jaar oud en stond vroeger vooraan in de Denestraat. Omstreeks 1950.*

Jônneke en Nelleke van Girt oom (Girt Janssen van 't Centrum) spelen die toen nog tegenover de villa van dokter Snieders woonden.

### **Jonge jaren**

Nog goed weet ik dat ik op een keer met drie dubbeltjes in mijn hand boodschappen moest doen in het winkeltje van Mina van Jan van de Scheele (van Herk). Onderweg ben ik toen gevallen en ja hoor, weg waren de dubbeltjes. Omdat ik het benul niet had om ze te zoeken ben ik *brullend* naar huis gelopen. Ons moeder gaf me onmiddellijk de opdracht de dubbeltjes te gaan zoeken. Gelukkig heb ik ze weer teruggevonden en was mijn kinderleed geleden. Ook weet ik nog dat Miet Wouters ons dikwijls kwam ophalen om samen met haar naar school te gaan. Miet, die nogal dik was, ging bij ons in het *schommelpérdje* zitten en kwam erin vast te zitten. Ons moeder heeft nog veel moeite gehad om haar eruit te trekken, lacht Marie.

Het moet ongeveer 1935 zijn geweest toen onze pa een vaste aanstelling als voorwerker kreeg bij de gemeente Reusel. De gemeente had Toemeskes Piet (Sanders) voor ons een spiksplinternieuw huis laten bouwen bij d'n houten brandtoren in de Peel. In de Peel woonden we temidden van de natuur. Voor

ons huis stonden de gemeentelijke bossen en achter ons lag de uitgestrekte heide. We vonden het in het begin niet leuk om de vertrouwde omgeving van de Denestraat te verlaten. Het was heel erg ver van het dorp waardoor we een half uur moesten lopen om op school te komen. Gelukkig konden we het goed vinden met de dochters van 't Muiske (Heesters) die onze vriendinnen werden en waarmee we samen naar school liepen. Onderweg vermaakten we ons met bok-



*De oude houten brandtoren die naast het ouderlijk huis van Marie van Hoof stond (in de buurt van de huidige trimbaan). De meisjes onderaan in de toren zijn Marie en haar zusjes, omstreeks 1940.*

*Klasgenootjes van Marie van Hoof. Achter v.l.n.r. Jana Stappaerts, Marietje Vosters (van Snippe Jan), Jana Horsting, Miet van de Voort, en Jana Huijbregts. Midden v.l.n.r. Net Lavrijsen (van Peer van de Grote), Leen van Gompel (Pampes), Zus Henskes, Dina van Dooren. Voor v.l.n.r. Marie Adams (Dut), Amelie Adams (Dut), Nel Lavrijsen (van Peer van de Grote), Marie van Gompel (van Gepeltje), Jo van Dooren en Marie van Hoof. Omstreeks 1934.*



springen over de hoopjes van grasplaggen die de gemeente naast de fietspaden had gemaakt.

*Ons* moeder was de spil in het gezin die binnenshuis alles regelde. Bij haar was iedereen welkom en ons huis was *unne zuute*

*inval* voor de commiezen en veldmarchaussee die wisten dat de koffie altijd klaar stond. Ook de gemeentewerkers Bert Schellekens, Jan van d'n Bruine (Bruininx), d'n ouwe Frens (Laurentius Lavrijsen) en Spartelen Driek (Dirkx) kwamen regelmatig over de vloer.



*Jonge dame Marie van Hoof omstreeks 1945. In die tijd was ze dienstmeid bij Adriaan Willekens.*

Vooral zaterdags kregen we thuis allemaal taken te doen waaronder ook veel jongenswerk. Dikwijls moesten we met onze pa werken op het land. Ook in de Peel had hij weer grond waarop altijd te werken was zoals *erpel raopen, gruun plukken en koren opzetten*. Aan huis hadden we de boomkwekerij van de gemeente waar we regelmatig in moesten *schoeffelen en hakken*.

Omdat onze pa ook ging over de brandwacht, moest hij regelen dat in de weekends, bij brandgevaarlijk weer personeel op de brandtoren was om de wacht te houden. Als er brand was moest dat doorgegeven worden aan de brandweer. Daarom hadden we bij ons thuis als een van de eersten in Reusel telefoon.

De oudere mensen in Reusel zullen nog wel weten dat onze pa namens de gemeente kopen hout verkocht bestaande uit gekapte

*mastebomen*. Deze kap was nodig om de bossen uit te dunnen waardoor de andere bomen meer ruimte kregen om te groeien. Onze pa voerde namens de gemeente het woord bij de toewijzing van de kopen hout. Bij het stoppen van de biedingen riep hij, "eenmaal, andermaal, voor de derde maal, verkocht." Wanneer hij vond dat er genoeg geboden was riep hij direct na derde maal, verkocht. Ook waarschuwde hij de kopers wanneer het hout achter in het perceel slechter werd. Hij wilde graag dat iedereen waar voor zijn geld kreeg, vertelt Marie.

### Naar Willem II

Na de lagere school ben ik op 14-jarige leeftijd gaan werken in de sigarenfabriek van Willem II. In het begin als *ombladstriepster* en toen ik dat goed onder de knie had als *dekbladstriepster*. Dat ik dit goed deed bleek wel uit het feit dat de sigarenmakers, als ze daar tenminste de kans voor kregen, de dek uitkozen die door mij *gestriipt* en glad gestreken was. Er werkten toentertijd veel jonge meiden bij Willem II. Bij mij in de buurt werkten onder meer An Bôn (Daniëls), Miet van Henke Jaon (Vosters), Leen Pampus (van Gompel), An van Gust Schoor (Schoormans) en Mien Bobbel (Lavrijsen).



Er golden bij Willem II strenge regels en er moest goed doorgewerkt worden. Wie niet exact om half acht binnen was moest van de meesterknechten Nico de Louwere of Toontje Jansen een uur naar huis of buiten wachten. Kletsen met de andere meiden was helemaal uit de boze. Als de meesterknechten zagen dat er gekletst werd, lieten ze je naar voren komen om d'n dek die je klaar had te wegen. Was het gewicht te laag dan moest je voor straf naar huis. Gelukkig is mij dat maar een keer overkomen.

In de zomer moesten we thuis om beurten een week lang 's morgens om vijf uur het bed uit om, vóór we naar de fabriek gingen onze pa te helpen op het land of in de stal. Wanneer we niet de weekbeurt hadden was er 's morgens vroeg voor ons ook nog wel wat te doen zoals de melk naar 't Muiske (Heesters) kruien omdat bij ons aan huis de melkwagen niet kwam of een *kwekske rogge* met de transportfiets naar de Mulder (Coppens) brengen om daar te laten malen.

### Oorlogsjaren

In de oorlogsjaren waren de mogelijkheden voor vertier ver te zoeken. Reusel Kermis was een gelegenheid waar ver van tevoren naar uitgekeken werd. Toen ik ongeveer 20 jaar was kregen ons Sjaan en ik na lang zeuren van onze pa toestemming om te gaan dansen in het dorp. We mochten alleen maar naar 't Centrum, het café van Girtoom en tante

*Het vrouwenhuis-  
houden van Kees  
van Hoof omstreeks  
1945. Staande v.l.n.r.  
Anna, Pieta, moeder  
Go, vader Kees,  
Jana en Maria.  
Vooraan v.l.n.r.  
Greet en Jo.*

*Marie van Hoof  
omstreeks 1947.*

*Het verliefd paartje,  
Marie van Hoof en  
Harrie Bruininx,  
omstreeks 1946.*



Marie. Onze pa ging er vanuit dat zij ons wel in de gaten zouden houden. Echter, toen we bij 't Centrum voor de deur stonden waren we zo bleu dat we niet naar binnen durfden. We zijn toen maar met een kater weer naar

huis gegaan en het was geen kater omdat we te veel gedronken hadden, lacht Marie. Een andere spaarzame vorm van vertier was de kranskoffie die volgens traditie gegeven moest worden door bewoners die in de buurt kwam wonen. De meiden uit de buurt maakten dan een krans, versierd met bloemen en slingers, van gekleurd kreppapier. Deze krans werd aan de nieuwe bewoners aangeboden waarbij de maaksters uitgenodigd werden op de kranskoffie op de zondag daaropvolgende. Meestal bleef het niet bij koffiedrinken alleen. Ook de jongens uit de buurt kwamen op bezoek waarbij er in de keuken of in de stal veelal gedanst werd.

In die tijd kwamen er bij ons thuis wel eens jongens over de vloer wat niet verwonderlijk was met zes jonge meiden. Een enkele keer was daar ook Harrie Bruininx van de Hoevehei bij. Tijdens de kranskoffie bij Joppe (Jansen) aan de Voorste Heikant heb ik veel gedanst met Harrie zonder dat ik direct in de gaten had dat hij een oogje op mij had laten vallen. Enkele weken later is me dat pas duidelijk geworden toen hij vertelde dat hij toch echt voor mij op bezoek kwam en niet alleen om te kaarten met onze pa. Het kon in die tijd in de weekenden bij ons thuis heel gezellig zijn met al die vrijers over

*Het gezin van Kees  
en Go van Hoof voor  
hun huis in de Peel  
omstreeks 1945.  
Staande v.l.n.r. Jo,  
Jana, Anna, Marie  
en Pieta. Vooraan  
vader Kees, Greet en  
moeder Go.*





*Het gelukkige  
bruidspaar tussen  
hun ouders op 21  
september 1948.  
V.l.n.r. Frans  
Bruininx (Bruintjes  
Frans), Johanna  
Dirkx-Bruininx  
(Tuut), Harrie  
Bruininx, Marie van  
Hoof, Go Janssen-  
van Hoof en Kees  
van Hoof.*

de vloer. *Ons* moeder was er als rechtgeaarde caféhoudersdochter (café Jansen uit Hulsel) voorstander van dat er gedanst kon worden. Jan Horsting, Giele van de Voort of Toontje van de Voort speelden daarbij wel eens accordeon en dan werd er volop gedanst en plezier gemaakt.



In 1943 had de Reuselse burgemeester Adriaan Willekens een dienstmeid nodig. Zoals dat ook dikwijls voor andere zaken gebeurde deed hij weer een beroep op onze pa die als plichtsgetrouw gemeentebtenaar daar geen nee op kon zeggen. Zo ben ik vanaf mij twintigste jaar dienstmeid bij Adriaan Willekens en zijn vrouw geworden. Vooral in de avonduren ging me dat niet makkelijk af. In de Peel was ik de drukte en gezelligheid van mijn vijf zusters met aanhang gewend. Nog goed weet ik dat ik op mijn zolderkamertje dikwijls door het klein raampje richting Peel keek en daarbij naar huis verlangde. Op een gegeven moment heb ik tegen onze pa gezegd dat ik alleen als dienstmeid door wilde gaan als ik 's avonds naar huis mocht. Gelukkig kon dat geregeld worden. Tot mijn trouwen, in 1948, ben ik bij Adriaan Willekens blijven dienen.

Tijdens de bevrijdingsdagen werd er in het centrum van Reusel hevig geschoten. Van de woning van Adriaan Willekens naar ons huis in de Peel vluchten was levensgevaarlijk omdat daar ook volop geschoten werd. Ons Sjaan, die diende bij Harrie van Hoppe en ik zijn in de grote schuilkelder bij de fraters terechtgekomen waar vele Reuselse families ondergedoken zaten. Samen met ons Sjaan hielp ik de fraters met het uitdelen van eten aan de ondergedoken Reuselnaars.

*Harrie Bruininx en  
Marie van Hoof, een  
schôn bruidspaar. Ze  
gingen op die dag  
vanuit de Peel in hun  
bruidskleren te voet  
naar het gemeente-  
huis en naar de kerk.*



*Harrie en Marie Bruininx-van Hoof tijdens hun 25-jarige bruiloftsfeest op 21 september 1973. Op de achtergrond hun trouwfoto.*

Afwisselend zagen we Engelse en Duitse soldaten in de schuilkelder verschijnen waarvan sommigen gewond waren. Toen het bij de schuilkelder heel gevaarlijk werd kregen we van de Duitsers opdracht naar Hooge Mierde te vluchten. Samen met ons Sjaan kwam ik in Hooge Mierde terecht bij Sjef Merckx die getrouwd was met een nicht van ons. Daar werden wij goed opgevangen. Onze pa die niet wist hoe het met ons ging heeft tussen het schieten door nog verschillende keren geprobeerd ons te zoeken maar het is hem niet gelukt ons te vinden. Het waren heel spannende dagen weet ik nog goed.

Veel indruk op mij heeft de plotselinge dood van de twee jongens van Delissen gemaakt door het ontploffen van een landmijn. Juist voordat de mijn met een harde knal ontplofte had ik tegen de jongens die aan het puinruimen waren nog iets geroepen. Een arm van één van de jongens heb ik nog door de lucht zien vliegen. Verschrikkelijk was dat.

#### **Eigen gezin**

Na de oorlog was het moeilijk om aan voldoende spullen te komen om te trouwen. Alles was op de bon en bovendien was er

maar weinig te koop. Onze Harrie heeft met veel moeite het hoogst noodzakelijke bij elkaar weten te scharrelen. Hij had bij timmerman Wigman in de Lensheuvel een tafel laten maken, uit Eersel haalde hij zes Oirschotse stoelen en een klerkast en in Oirschot had hij een ledikant met een kastje op de kop weten te tikken. We konden van onze pa zijn oude boerderijtje aan de Denestraat huren waarvan eerst het strooien dak vernieuwd moest worden. Toen dat gebeurd was konden we wonen, slapen en eten en dat was genoeg om te trouwen, vertelt Marie.

Op 21 september 1948 zijn we getrouwd. Eerst zijn we van de Peel uit, in onze trouwkleren te voet naar het gemeentehuis en vandaar uit naar de kerk gegaan. Omdat het begon te regenen zijn we op de terugweg halverwege opgehaald door taxi Daniëls die ook al voor onze ouders had gereden. De trouwfoto's zijn in Eindhoven gemaakt, daar had onze Harrie nog juist genoeg geld voor. Bij ons thuis in de Peel werd de bruiloft gevierd. Onze pa had speciaal voor de bruiloft een schaap gekocht bij Frans Hoek (Vosters) en laten slachten zodat we volop te eten hadden. Jantje van de Fréete (Hermans) heeft op de bruiloft accordeon gespeeld en gezongen waarbij volop gedanst werd. Jan Tielemans en Cees Loonen hebben boven de deur van ons boerderijtje aan de Denestraat met grote letters "Deneburcht" geschilderd. In de volksmond heeft ons



*Marie en Harrie Bruininx-van Hoof nemen even rust tijdens het rijden van de Mergellandroute, omstreeks 1973. In het midden hun zoon Henri.*



boerderijtje vanaf die tijd altijd die naam gehouden. Wonen in de Deneburcht, mijn geboortehuis, is altijd heel goed bevallen. We hadden er volop ruimte met één *looperse* eigen grond erbij waarop onze Harrie volop kon *heuve*n. Ook stonden er verschillende fruitbomen waar we profijt van hadden. De groenteboer konden we daardoor bijna helemaal buiten de deur houden. Onze Harrie had achter de voordeur een hōkske laten metselen om de eerste kou buiten te houden. Verder hadden we in de kamer een cuisinière (kookkachel) geplaatst zodat ook daar gewoond kon worden.

In de Deneburcht zijn ons Greet, ons Hannie, onze Cor, onze Frans en ons Sjan geboren. Om de kinderen te leren lopen had onze Harrie twee latten aan twee fruitbomen gespijkerd waar ze bij goed weer tussen werden gezet om te leren lopen. Als ze met lopen goed vooruit gingen werd een lat weggehaald en zo liepen ze binnen de kortste keren naar binnen, vertelt Marie.

Wegens ruimtegebrek zijn we in 1957 verhuisd naar ons tegenwoordige huis in de Beukenlaan. Hier zijn nog ons Riek, onze Jan en onze Henri geboren waarna ons achttal compleet was. We hebben ook momenten van grote zorg gekend zoals de auto-ongelukken van onze Frans die hierbij op jonge leeftijd zijn been verbrijzelde en van ons Hannie die daarbij onder meer haar been brak. Ook het recente motorongeluk van onze Henri waarvan hij nog steeds herstellende is, was zorgelijk.

### Oude dag

Drie jaar geleden hebben we te midden van onze kinderen, negentien kleinkinderen, familie en vrienden onze gouden bruiloft gevierd. Toon Schoenmakers heeft ons in zijn *sjeeske* met de hackney-pérdjes ervoor bij prachtig weer naar de kerk gebracht. We hebben zelf niets hoeven te regelen, de kinderen hebben alles georganiseerd en er een dag van gemaakt waar we geweldig van

*Het complete gezin van Marie en Harrie Bruininx-van Hoof tijdens hun 25-jarige bruiloftsfeest op 21 september 1973.*

*Achter v.l.n.r. Frans, Hannie, Riekie, Cor, Sjaan, Greet en Jan. Voor Henri naast het zilveren bruispaar.*





*Het gouden  
bruiloftspaar Harrie  
en Marie Bruininx-  
van Hoof temidden  
van hun kinderen,  
kleinkinderen,  
aantrouwden en  
aanhang, op 21  
september 1998.  
Harrie en Marie  
hebben aan de  
katholieke bood-  
schap, gaat en  
vermenigvuldigd U,  
aantoonbaar gehoor  
gegeven.*

genoten hebben en met veel plezier op terugkijken.

Nadat ik acht jaar geleden geopereerd ben aan een hernia wandel ik elke dag een half uurtje om in conditie te blijven. Samen met onze Harrie ga ik regelmatig dansen. Wekelijks gaan we volksdansen in d'n Aachterum waar onze Harrie en Jan Heesters de enige mannen zijn. Elke donderdag gaan we naar d'n Herd in Bladel waar we gaan stijldansen en een keer in de maand op zaterdag dansen we in d'n Aachterum. Als het een beetje weer is ga ik met onze Harrie fietsen en bij slecht weer kan ik me goed bezighouden met haken en het oplossen van kruiswoordpuzzels. We ontvangen graag de kinderen en ook de kleinkinderen hebben we graag om ons heen.

#### **Slot**

Marie heeft samen met haar man een werkzaam leven geleid en een groot gezin opgevoed in een tijd die niet altijd gemakkelijk

gewas. Tegenslagen zijn hun niet bespaard gebleven maar alles bij elkaar kijken ze tevreden terug. Marie praat weliswaar bedachtzaam maar vertelt toch graag over de dingen die ze kwijt wil, vooral als het gaat over de kleinkinderen waar ze terecht trots op is en die ervoor zorgen dat ze jong blijft. Uit haar bezigheden blijkt dat ze niet veel stilzit. Dat heeft ze nooit geleerd en er ook nooit tijd voor gehad.

In de keuken van Marie en Harrie staan nog steeds de Oirschotse stoelen die Harrie met veel moeite vóór hun trouwen heeft gekocht. Deze stoelen zien er geleefd maar nog steeds sterk en degelijk uit. De kenmerken van deze stoelen gaan ook op voor Marie als het gaat om geleefd, sterk en degelijk. Daarom stellen we vast dat Marie Bruininx-van Hoof met recht een echte Reuselse genoemd mag worden.